

Годинник б'є десь вдалині

Рабіндранат Тагор

Годинник б'є десь вдалині,
І гук оглушливого міста
В душі затих,
І в березневих променях гарячих
Перед очима раптом виник образ,
Який занедбано лежав в найдальшому кутку шиття.

Навколо — се?ла. Шлях понад рікою
Іде у далечінь.
Прадавнє дерево інжиру.
Під ним, чекаючи терпляче на паром,
Розсілись люди,
Свої сакви базарні поскладавши.
В сараях, вкритих бляхою, стоять
Налиті патокою глеки,-
Сюди прибігли пси й солодкі глеки лижуть.
Рої мушви
Поламана гарба встромилась носом в землю,-
Із неї джугут за паком пак
Вантажники знімають
І, кричачи, до складу переносять.
Одв'язані воли
Скубують траву в канаві при дорозі
І віялом хвоста себе по спині б'ють.
Гірчичне сім'я, зметене у купу,
Чекає, щоб його забрали до комори.
Рибалка зупинив човна біля причалу,
І жінка вже несе додому кошик риби,
Над нею в небі крутиться коршак.
У березі стоять човни купців прибулих,-
Човняр, розсівшись зручно на кормі,
Сидить під сонцем і майструє невід,
А поруч селянин перепливає річку,
За шию буйвола свого вчепившись.
Невіддалік за гаєм височить покрівля храму,
Виблискуючи під ранковим сонцем.
На грані обрію проходить поїзд,-

Він меншає і меншає. Він рвучко
На грудях вітру креслить смужку звуку
І тягне за собою димний слід,-
Довжезний прапор перемог над даллю.

І ще згадалось, просто так — знічев'я пригадалось давнє:
Вже, певне, північ.
На берег Гангу витягнуто човен.
Вода леліє в місячному сяйві,
Над берегом ліси завмерлі мріють,
І де-не-де поміж дерев мигоче вогник.
Я враз прокинувсь.
У безгомінне небо полуно?чі
Злітає спів — хтось молодий співає.
Потік одпливу швидко мчить човна,
Аж миттю він з очей зникає,
Лиш трепет лине по лісах, завмерлих над водою.

Цей образ — нерухома ніч із місячним вінцем
на голові —
Мовчазно зводиться на троні потривоженого
сну.

І ще згадався правий берег Гангу,
Хатинка на околиці села.
Широка мілина немов розповіда
Про порожнечу під порожнім небом.
По просяній стерні тихцем бредуть корови.
Селянський хлопчик
Дрючком жене козла із баштана,
А он селянка ходить,
Збираючи городину у кошик.
Здаля, над самою рікою, часом видно,
Як тяжко йдуть, тягаючи вантаж, потомлені похилі бурлаки,
І, окрім них, ні на воді, ні в полі
Душі живої цілий день нема.
Занедбаний садок. У ньому
Підноситься старезна голокчампа1,-
Розлоге дерево на круглому горбі.
Густа у нього тінь і величава,
Тут свій притулок мають журавлі.

З ключа під деревом, коли качають воду,
Струмок з невинним дзюркотом тече,
Щоб кукурудзи урожай жити.
Он жінка з касті бходжія² схилилась
І крутить жорно, мелючи пшеницю.
Обручка мідна на її руці
Брязкоче мірно в полуденній тиші.

Все це миттєве,
Побачене й почуте мимохідь,
Деся на межі свідомості таїлось
І ось тепер прокинулось в душі,
Биттям годинника пробуджене зненацька.
Забуті образи проймають серце болем
Навічної розлуки із життям.

1941

1 Голокчампа — дерево з духмяними квітами.

2 Бходжія — каста, члени якої торгують,
зокрема продають підсмажене зерно.

Перекладач: М. Бажан